

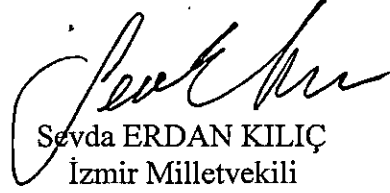
T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih : 16.1.2023
Sayı : 2452

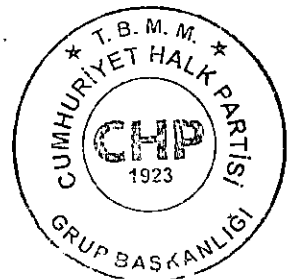
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifim ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Sevda ERDAN KILIÇ
İzmir Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler
Esas Komisyon	Plan ve Bütçe
Tarih:	16 Ocak 2023
Esas No:	2/4865

TBMM KANUNLAR VE KARARLAR ESKİ LİGİ
16 Ocak 2023
Numara:

TBMM GENEL EVRAK
16 Ocak 2023
No: 1153795

GENEL GEREKÇE

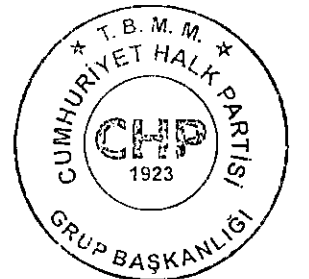
Türkiye’de yaklaşık 14 milyon emekli bulunmaktadır. Bu emeklilerin 8 milyonu açlık sınırı ya da altında ücret almaktadır; 7 milyon emekli gündelik işlerde çalışmak, sokakta mendil veya pazarda limon satmak, işyerlerinde bulaşıkçılık yapmak, kiraathanede bardak yıkamak, sokakta ayakkabı boyamak ya da çocuk bakıcılığı yapmak zorunda kalmaktadır. Emeklilerin tamamı ya bankalara ya da çevresine borçludur, icralarla da mücadele etmektedir. Kirada oturan emekliler, bu kış yüksek elektrik ve doğalgaz faturalarını ödeyememektedir, bu kışı da yorganların altında titreye titreye geçireceklerdir. Kiralarını ödeyemeyen emekliler ise çocuklarının yanında sığıntı olarak yaşamak zorunda kalmışlardır, bedensel rahatsızlıkları olan emekliler sığıntı olmanın getirdiği yükü psikolojik sıkıntılar da yaşamaya başlamışlardır.

Sosyal devletin en önemli görevi, emeklilerin ve yaşlıların insan onuruna yakışır bir hayat sürmelerini sağlamaktır. Emekliler yaşamı boyunca çalışan, üreten, alın teri döken, ülkenin kalkınmasına katkı sunan, vergi veren, prim ödeyen ve bu emeğin karşılığını hak ettiği biçimiyle alması gereken vatandaşlardır. Ancak ülkemizde emekliler çok zor ekonomik koşullar altında düşük maaşlar nedeniyle yaşamlarını sıkıntı içinde geçirmektedir. 2022 yılının ilk yarısında İŞKUR’a iş başvurusu yapan emekli sayısı artmıştır. Haziran 2022 itibarıyla 50 yaş ile 65 yaş üstü grupta iş arayanların sayısı 192 bin 205’e yükselmiştir. Geçen yıl aynı dönemde bu sayı 164 bin 662 kişi olarak gerçekleşmiştir. Emeklilerin sadece yüzde 2’si aldığı emekli aylığıyla geçinebilmekte, geri kalanı ise hayatta kalma mücadelesi vermektedir. Emekli zam yağmuru altında, hiperenflasyonun yaşandığı ülkemizde torununa harçlık veremez, oyuncak alamaz duruma getirilmiştir. Açlık sınırının 8.130 TL, yoksulluk sınırının ise 26.485 TL olduğu ülkemizde emekliler 3.500 TL aylıkla sefaletle terk edilmişlerdir.

Emekliler hiçbir dönem enflasyon karşısında, AKP dönemindeki kadar ezdirilip, sahipsiz bırakılmamıştır. Emeklinin hali dumandır, acil olarak maaşlarında iyileştirme yapılmalıdır. AKP iktidarının 2008 yılında değiştirdiği emekli aylığı hesabındaki aylık bağlama oranının tekrar yükseltilmesi gerekmektedir. 2008 yılında yapılan düzenleme ile emekli aylıklarındaki refah payı yüzde 100’den yüzde 30’a düşürülmüş, emekli aylığı hesabında aylık bağlama oranı indirilmiştir. Bu nedenle, eski ve yeni emeklilerin aylıkları arasındaki fark her geçen yıl daha da artmaktadır. Emekli olma koşullarında yapılan yasal değişiklik nedeniyle, AKP iktidarında emekli aylıkları oldukça düşürülmüştür. Emekliliğe hak kazanma koşullarının ağırlaştırılmasına rağmen SGK’nın açığı, AKP’nin yanlış yönetim sonucu 38 Milyar TL’ye yükselmiştir.

2003 yılında emekli aylıkları net asgari ücretin üzerinde iken şimdi çok altında kalmıştır. Bu nedenle emekli aylıkları mutlaka 8.500 TL net asgari ücret seviyesine çıkarılmalıdır.

7.9.1999 tarihinden önce sigortalı olan ve bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte bu Kanuna ve mülga sosyal güvenlik kanunlarına göre emeklilik için gereken sigortalılık süresi, hizmet süresi ve prim gün sayısı koşullarını sağlayanlara yaş koşulu aranmaksızın emekli olabilme imkanı tanınmalıdır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Maddede yapılması istenen değişiklikle, emekli aylığı artışı hesaplamalarında sabit fiyatlar gayri safi yurtiçi hasıla gelişme hızının yüzde 100'ünün dikkate alınması; böylece son yıllarda giderek azalan emekli maaşlarının iyileştirilmesi ve yüksek enflasyon karşısında korunması amaçlanmaktadır.

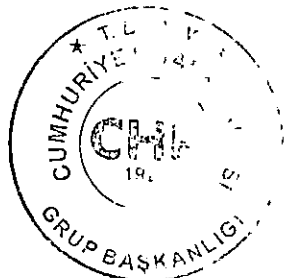
MADDE 2- Maddede yapılması istenen değişiklikle, emekli aylıklarının bağlanma oranının 2008 yılı öncesinde olduğu % 70 seviyesine yükseltilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 3- Maddede yapılması istenen değişiklikle, en düşük emekli aylığının net asgari ücret tutarı kadar olması amaçlanmaktadır.

MADDE 4- Maddede yapılması istenen değişiklikle, 7.9.1999 tarihinden önce sigortalı olan ve bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte bu Kanuna ve mülga sosyal güvenlik kanunlarına göre emeklilik için gereken sigortalılık süresi, hizmet süresi ve prim gün sayısı koşullarını sağlayanların yaş koşulu aranmaksızın emekliliğe hak kazanması amaçlanmıştır.

MADDE 5- Yürürlük maddesidir.

MADDE 6- Yürütme maddesidir.

SOSYAL SİGORTALAR VE GENEL SAĞLIK SİGORTASI KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının 29 numaralı bendinde yer alan "sabit fiyatlarla gayri safi yurtiçi hasıla gelişme hızının % 30'unun" ibaresi "sabit fiyatlarla gayri safi yurtiçi hasıla gelişme hızının % 100'ünün" şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 2- 5510 sayılı Kanunun 29 uncu maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Aylık bağlama oranı % 70'tir. Aylık bağlama oranı, prim ödeme gün sayısı 9000 günden fazla olanlar (Ancak, 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılanlar için prim gün sayısı şartı 7200 gün olarak uygulanır.) hakkında, söz konusu süreyi aşan her 360 gün için % 2 eklenerek hesaplanır. Bu hesaplamada 360 günden eksik süreler orantılı olarak dikkate alınır. Ancak her halde aylık bağlama oranı % 90'ı geçemez.

MADDE 3- 5510 sayılı Kanunun ek 19 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan "3.500 Türk lirasından" ibaresi "asgari ücretin net tutarından" şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 4- 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'na aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 92- 7.9.1999 tarihi öncesi sigortalı olan ve bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte bu Kanun ile mülga sosyal güvenlik kanunları hükümlerine göre, emeklilik için gereken sigortalılık süresi, hizmet süresi ve prim gün sayısı koşulunu sağlayıp yaş koşulunu sağlamayanlardan, bu maddenin yayımı tarihinden itibaren 1 yıl içinde başvurulara yaşlılık aylığı bağlanır. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Kurum tarafından belirlenir."

MADDE 5- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 6- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

